Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

ASIANTUNTIJALAUSUNTO
Katja Kultalahti
Johtava asiantuntija
Uudenmaan ELY-keskus
9.12.2022

Eduskunnan hallintovaliokunta
Keskiviikko 30.11.2022 klo 11.30

Lisälausunto hallintovaliokunnan puheenjohtajan pyynnöstä. HE 114/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Uudenmaan ELY-keskus lausuu seuraavaa:

Hallintovaliokunnan kuulemisessa 30.11.2022 käytiin keskustelua ulkomaisen työvoiman käytön lieveilmiöistä ja epäkohdista. Esiin nostettiin hallintovaliokunnan puheenjohtajan toimesta esimerkkinä niin sanottu kynnysraha eli työntekijän maksama välityspalkkio työpaikasta Suomessa. Lisäksi Uudenmaan TE-toimisto nosti esiin tietoa niin sanotuista kauttakulkuyrityksistä, jotka tuovat maahan keskitetysti paljon ulkomaisia työntekijöitä, mutta motiivit palkata näitä työntekijöitä jäävät epäselviksi.

Uudenmaan ELY-keskus osallistui tähän keskusteluun ja kommentoi ennaltaehkäisevien toimenpiteiden olevan tärkeitä työperäisen hyväksikäytön torjumisessa. Uudenmaan ELY-keskuksen yrittäjien oleskelulupiin liittyvässä hakemuskäsittelyssä on tehty joitakin havaintoja liittyen työperäiseen hyväksikäyttöön. Näiden osalta on tehty tiivistä viranomaisyhteistyötä niin alueellisten aluehallintovirastojen, verohallinnon sekä poliisin kanssa. ”Kauttakulkuyrityksien” osalta ELY-keskuksella ei ole lausuttavaa, tällaisia havaintoja meillä ei ole. Lieveilmiöinä on esiintynyt keskitettyä maahantulon avustamista eli asioimisessa ja asiakirjojen teossa avustamista, mutta näiden osalta Uudenmaan ELY-keskuksella ei ole tiedossa, onko näissä tapauksissa tapahtunut rikosta. Havainnoista on ilmoitettu poliisille.

Työperäisen hyväksikäytön ehkäisyn osalta on tehty paljon toimia. TEM on asettanut neuvottelukunnan ja jaoston seuraamaan ja valmistelemaan hyväksikäytön vastaisia toimia ja poikkihallinnollista strategiaa. Uudenmaan ELY-keskus osallistuu tähän viranomaisyhteistyöhön tiiviisti.

Uudenmaan ELY-keskus toteaa, ettei esityksen tavoite nopeuttaa 5 luvun mukaisia työntekijän ja yrittäjän oleskelulupaprosesseja niin, että käsittelyaika lyhenee, ole arvion mukaan ristiriidassa työperäisen hyväksikäytön torjunnan toimenpiteiden kanssa.

Katja Kultalahti
Johtava asiantuntija
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus